

ΝΟΜΟΣ ΓΠΝ'/ 4.12.1911

«Περί της εκ των αυτοκινήτων ποινικής και αστικής ευθύνης»

Άρθρον 1

Εν περιπτώσει θανατώσεως ή σωματικής βλάβης προσώπου τινός δι' αυτοκινήτου εφαρμόζονται αι διατάξεις του ποινικού Νόμου. Αι δε τυχόν παραβάσεις των περί αυτοκινήτων αστυνομικών διατάξεων, επιμετρομένης της ποινής, πρέπει να θεωρούνται ως ιδιαίτεροι επιβαρυντικοί περιστάσεις. Το αυτό ισχύει και εν περιπτώσει βλάβης ξένης περιουσίας.

(Εν περιπτώσει δε αδικήματος καταλογιζομένου εις τον οδηγόν ή ατυχήματος οφειλομένου εις τας ελλείψεις του αυτοκινήτου, επιβάλλεται και χρηματική ποινή εις τον κάτοχον του αυτοκινήτου (δραχ. 10 μέχρις 1000). Υπαρχόντων πλειόνων τοιούτων, η ποινή επιβάλλεται εις έκαστον εξ αυτών κατά λόγον των περιστάσεων).

Ο οδηγός απαλλάσσεται πάσης ποινής, εάν το ατύχημα προήλθεν εξ ελλείψεων του αυτοκινήτου, τας οποίας δεν ηδύνατο μεθ' οιανδήποτε επιμέλειαν να γνωρίση.

Εν υποτροπή εντός δύο ετών από της πρώτης καταδίκης επιβάλλεται χρηματική ποινή (50 μέχρι 2000 δραχμών) εν περιπτώσει δε τρίτης καταδίκης εντός ετέρων δύο ετών από της δευτέρας, επιβάλλεται χρηματική ποινή (50 μέχρι 3000 δραχμών), δύναται δε ν' αφαιρεθή και η άδεια της κυκλοφορίας του αυτοκινήτου και το δικαίωμα του οδηγού.

Σημ.: Το εδάφιο γ' του παρόντος εντός () καταργήθηκε με το άρθρο 473 παρ.2 εδ.8 του Ποινικού Κώδικα (Ν.1492/1950)

Άρθρον 2

Αυτοκίνητον, κατά την έννοιαν του παρόντος Νόμου, είναι το δια μηχανικής δυνάμεως και ουχί επί τροχιών κινούμενον όχημα ή τροχήλατον.

Κάτοχος δε αυτοκινήτου θεωρείται πας ο, κατά τον χρόνον του ατυχήματος κατέχων το αυτοκίνητον, είτε κατά κυριότητα είτε εκ συμβάσεως, εκμεταλλεούμενος δ' αυτό εν ιδίω ονόματι, ως και ο αυτογνωμόνως επιλαμβανόμενος της κατοχής αυτοκινήτου και χρησιμοποιών τούτο καθ' οιονδήποτε τρόπον.

Άρθρον 3

Καταργήθηκε με το άρθρο 120 του Ν.Δ. 4233/1962 (Κ.Ο.Κ.)

Άρθρον 4

Δια πάσαν υπό του αυτοκινήτου κατά την λειτουργίαν του ζημίαν προς τρίτους ενέχεται εις αποζημιώσεις ο τε οδηγός και ο κατά το άρθρον 2 κάτοχος· ο δε ιδιοκτήτης εν η περιπτώσει είναι τοιούτος άλλος ή ο κάτοχος, ενέχεται μόνον μέχρι της αξίας του αυτοκινήτου, το οποίον παραχωρών εις το ζημιωθέν πρόσωπον, δύναται κατά την κρίσιν του δικαστηρίου να απαλλαγή κατά πάσης άλλης αποζημιώσεως. Πλειόνων κατόχων ή ιδιοκτητών του

αυτοκινήτου, η ευθύνη κανονίζεται κατά το άρθρον 9 του παρόντος Νόμου.

Άρθρον 5

Της κατά το προηγούμενον άρθρον αποζημιώσεως ουδείς των ενεχομένων απαλλάσσεται εξ οιοδήποτε λόγου, εκτός εάν αποδείξη ότι το ατύχημα προήλθεν εξ ανωτέρας βίας ή εξ υπαιτιότητος του θύματος, ή εκ πταιίσματος τρίτου προσώπου μη ανήκοντος εις την υπηρεσίαν του αυτοκινήτου.

Ωσαύτως απαλλάσσεται και ο οδηγός αποδεικνύων τα γεγονότα ταύτα, καθ' ην δε περίπτωσιν το ατύχημα επήλθεν εξ ελαπτώματος του αυτοκινήτου, απαλλάσσεται εάν αποδείξη ότι μεθ' οιανδήποτε επιμέλειαν δεν ηδύνατο να γνωρίση το ελάττωμα.

Άρθρον 6

Εν περιπτώσει κοινής υπαιτιότητος του οδηγού ή του αυτοκινήτου αφ' ενός και του θύματος αφ' ετέρου και κοινών εντεύθεν ζημιών, η ζημία καταλογίζεται εις εκάτερον μέρος κατά λόγον της βαρύτητος του πταιίσματος. Κατά τα λοιπά, εν τη περιπτώσει ταύτη δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 4-5, αλλ' αι αρχαί του κοινού δικαίου.

Άρθρον 7

Η της αποζημιώσεως αγωγή παραγράφεται εντός δύο ετών από της ημέρας του ατυχήματος.

Άρθρον 8

Εν περιπτώσει ατυχήματος συνεπεία υπαιτιότητος προσώπου τινός, ο εις αποζημίωσιν υποχρεωθείς και μη υπαίτιος δικαιούται κατ' εκείνου εις αναγωγήν, ήτις διέπεται υπό των κοινών κανόνων του αστικού δικαίου.

Η αναγωγή παραγράφεται εντός δύο ετών από της πληρωμής.

Άρθρον 9

Ο δικαστής κατά την επιδίκασιν της αποζημιώσεως οφείλει να λαμβάνη υπ' όψιν τας κατ' ιδίαν περιστάσεις, οίον την τυχόν ύπαρξιν ή μη πταιίσματος, το μέγεθος αυτού, τον ποινικόν ή μη χαρακτήρα της πράξεως ή παραλείψεως, τας περιουσιακάς συνθήκας ζημιώσαντος και ζημιωθέντος, προς δε και καταθέσεις μαρτύρων παρόντων κατά το ατύχημα και υποκειμένων κατά τας διατάξεις της Πολ. Δικονομίας εις εξαίρεσιν λόγω συγγενείας. Υπαρχόντων πλειόνων υποχρέων, έκαστος αυτών ευθύνεται ανεξαρτήτως του άλλου, δι' ο ποσόν κατεδικάσθη, ο δε δικαιωθείς δεν δύναται να λάβη εξ όλων ομού πλέον του ποσού της μεγαλύτερας καταδίκης, τηρουμένου μεταξύ τούτων του δικαιώματος της αναγωγής κατά τας αρχάς του Αστικού Δικαίου.

Άρθρον 10

Εν περιπτώσει συγκρούσεως μεταξύ δύο ή πλειόνων αυτοκινήτων, υπεύθυνος εις αποζημίωσιν είναι ο υπαίτιος του ατυχήματος, της υπαιτιότητος κρινομένης κατά το κοινόν δίκαιον.

Η αποζημίωσις επιδικάζεται κατά το άρθρον 9 του παρόντος νόμου.

Άρθρον 11

"Δια τας εκ του παρόντος νόμου αστικής ευθύνας είναι υπέγγυον το επενεγκόν την ζημίαν αυτοκίνητον, έχοντος του ζημιωθέντος επί τούτου δικαίωμα ενεχύρου, προτιμώμενον παντός άλλου προγενεστέρου του ατυχήματος προνομίου.

Εν περιπτώσει δε θανατώσεως ή σωματικής βλάβης προσώπων κρατείται πάντοτε το αυτοκίνητον υπό της Αστυνομικής Αρχής ευθύς άμα τω ατυχήματι, μέχρις ου δι' αδείας του αρμοδίου Προέδρου των Πρωτοδικών κατασχεθή συντηρητικώς υπό του ζημιωθέντος προσώπου. Μετά πάροδον πέντε ημερών, αφ' ης εκρατήθη, αποδίδεται εις τον ιδιοκτήτην ή τον κατά το άρθρον 2 κάτοχον, εάν δεν εμεσολάβησε τοιαύτη κατάσχεσις, παραμένοντος εν ισχύϊ του επ' αυτού προνομιακού δικαιώματος του ζημιωθέντος.

Εάν υπάρξη ασφάλισις του αυτοκινήτου και η ασφαλίσασα Εταιρεία την αστικήν ευθύνην του ιδιοκτήτου ή του κατόχου ήθελεν εγγράφως δηλώση προς το οικείον αστυνομικόν τμήμα, συντασσομένης της οικείας εκθέσεως, ότι αναδέχεται να καταβάλη μέχρι του παρ' αυτή ησφαλισμένου ωρισμένου ποσού την εις τον παθόντα κανονισθησομένην ή επιδικασθησομένην αποζημίωσιν, το ποσόν δε τούτο της ασφαλείας είναι ίσον τουλάχιστον προς την αξίαν του αυτοκινήτου, αίρεται υπό της αστυνομικής αρχής η κράτησις.

Υπαρχούσης ασφαλίσεως, του υπό κράτησιν ή κατάσχεσιν αυτοκινήτου μεσεγγυούχος διορίζεται υποχρεωτικώς η ασφαλίσασα Εταιρεία.

Αιτουμένης αδείας συντηρητικής κατασχεσεως, ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών παρέχων την άδειαν διορίζει και μεσεγγυούχον, ελλείψει δε τοιούτου διορισμού, μεσεγγυούχος είναι η αστυνομική αρχή, ήτις οφείλει, εκτός άλλης συμφωνίας των μερών, να φυλάττη το αυτοκίνητον και διαφυλάττη αυτό κατά τρόπον διασφαλίζοντα τούτο από πάσαν φθοράν ή βλάβην μέχρις οριστικής αποφάσεως, των εξόδων της διαφυλάξεως βαρυνόντων το αυτοκίνητον.

Ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών αίρει την κατάσχεσιν και την μεσεγγύησιν επί καταβολή εγγυήσεως κανονιζομένης υπ' αυτού μετ' ακρόασιν των ενδιαφερομένων μερών, ή αν εγένετο ενώπιον αυτού ή του οικείου αστυνομικού τμήματος η κατά την τρίτην παράγραφον του παρόντος άρθρου δήλωσις της ασφαλιστικής εταιρείας περί αναλήψεως της αστικής ευθύνης, το ποσόν δε της ασφαλείας επαρκεί κατά την κρίσιν του Προέδρου δια την πιθανολογουμένην απαίτησιν".

Σημ.: Όπως το άρθρο 11 τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3879/1929.

Άρθρον 12

Ο παρών Νόμος δεν έχει εφαρμογήν υπέρ των επιβαινόντων του ζημιώσαντος αυτοκινήτου, ως επίσης υπέρ των δι' αυτού μεταφερομένων πραγμάτων.

Αι εξ αυτού ζημίαι επί τούτων διέπονται υπό του κοινού δικαίου.

Σημ.: Εξάιρεση επί των ανωτέρω θεσπίζεται με το άρθρο 45 του Ν.4841/1930,

το οποίο ορίζει: «Αι διατάξεις του Νόμου ΓΠΝ' της 4 Δεκεμβρίου 1911 «περί της εκ των αυτοκινήτων ποινικής και αστικής ευθύνης» εφαρμόζονται προκειμένου περί αυτοκινήτων λεωφορείων κατά την έννοιαν του παρόντος νόμου, και κατά παν δυστύχημα επί προσώπων ή πραγμάτων ευρισκομένων εντός των λεωφορείων».

Άρθρον 13

Των διατάξεων του παρόντος Νόμου εξαιρούνται τα αυτοκίνητα τα ανήκοντα εις την πολεμικήν υπηρεσίαν του Κράτους, εις την Πυροσβεστικήν και πάσαν επειγούσης ανάγκης δημοσίαν ή δημοτικήν υπηρεσίαν.

Άρθρον 14

Συμφωνίαι προ του ατυχήματος εναντίαι εις τον παρόντα Νόμον δεν ισχύουσιν.

Ενοχαί, πέραν και εκτός των κατά τα προηγούμενα άρθρα οριζομένων, εκ του αστικού δικαίου ή άλλου Νόμου πηγάζουσαι, δεν αποκλείονται υπό του παρόντος Νόμου.